

при не тъй лекопроходни пѣтища и спотаенъ край главнитѣ посоки на варварскитѣ нашествия и византийския воененъ маршрутъ, е билъ удобно мѣсто за желаещитѣ да се предадатъ на миренъ трудъ селяни“. Въ тия природни условия той намира и основнитѣ елементи на революционния духъ у сливенци. Въ отдѣлни глави е описанъ Сливенъ при Асеновци, при кръстоноснитѣ походи, при последнитѣ Шишмановци, и навѣкъже се даватъ интересни данни и подробности, цитуватъ се любопитни епизоди, които даватъ цвѣтъ и живостъ на историчния материалъ. Оттукъ нататкъ следватъ ония глави, въ които се разказва съ подробности нахлуването на турцитѣ въ Балканитѣ. Заглѣхва и името на Сливенъ, последенъ пѣтъ споменувано отъ Кантакузена. Не се чува презъ робството до времето на Мохамеда IV, който правѣлъ своя ловъ въ нашитѣ мѣста, до времето на Хаджи Калфа и Кримския ханъ Селимъ Гирей, къмъ края на XVII столѣтие. Нѣколко глави отъ историята на Табакова сж посветени на това интересно време — време на страдания и тегла, време на тежко робуване и бавно, неусетно въздигане. Презъ това време се установяватъ въ Сливенъ арменци — преселци, отъ които после произлѣзълъ видния сливенецъ Михаилъ Колони. Пълна съ интересни подробности е тая епоха. Въ нея срѣщаме страници за лова на Мохамедъ IV, четемъ бележки на татарския историкъ Махмудъ Герей, за администрацията на Сливенъ, сведенията за стопанския животъ, когато Селимъ Герей (1702) заварва Сливенъ съ „многобройни чаркове, карани отъ вода“. Въ последната глава е разгледанъ Сливенъ, споредъ западнитѣ пѣтешественици презъ първата половина на XIX в. и отзивитѣ за него. Подробни цитати прави С. Табаковъ изъ описанията на френския генералъ Божуръ, който, покрай друго, описва българската девойка, която той счита най-красива и мила въ цѣла Турция. По-нататкъ се разглеждатъ отзиви на славянски, грѣцки и турски автори за Сливенъ и отдѣлътъ завършва съ сведения за селищата около Сливенъ.

Така, тоя томъ отъ историята на С. Табаковъ ни пренася отъ най-далечното минало близу до днешнитѣ времена, — живота презъ цѣли вѣкове е изложенъ подробно, системно и образува едно не само любопитно, но и високо-поучително исторично четиво. Времената се мѣнятъ, животътъ тече. Гнилото, болното, слабото и несъстоятелното умира. Подъ плаща на разложението се създава новъ животъ, възраждане, стремежъ къмъ хубавото, свободното, животворното. Върху страданията се строи нова, съвременна история, строи се и новия Сливенъ. Той представя главно материалъ за II томъ.

* * *

Ако първия томъ ни носи презъ далечното минало, забулено въ мъгла въ далечната исторична перспектива, II-ятъ